

Elogi de la divergència

Veronica Roth va escriure la trilogia *Divergent* (Estrella Polar, Fanbooks) pensant en lectors adolescents, que com tots sabem tenen uns criteris que no coincideixen amb els que ens considerem adults. Avui dia, els adolescents disposen d'un gran nombre d'alternatives electròniques a la lectura, amb riquesa de llums, colors i moviments, de manera que si un llibre aconsegueix que s'estiguin quietos i es limitin a deixar lliscar els ulls silenciosament per les línies impreses deixant que la seva ment s'ompli de personatges i d'accions, ens n'alegrem cosa de no dir, sempre que el llibre no sigui una porqueria absoluta, i *Divergent* no ho és –sempre que no cometem l'error de llegir-lo com a persones adultes, s'entén.

La societat de *Divergent* està dividida en cinc faccions: Intrepidesa, Amistat, Franquesa, Erudició i Abnegació. Cadascuna té el seu barri, les seves funcions, el seu estil de vida i la seva manera

de vestir. De petits viuen en la mateixa facció que els seus pares, però quan es fan grans se sotmeten a una prova no vinculant, després de la qual han de decidir públicament a quina facció volen pertànyer. Fins aquí, tot bé. El problema són els membres que dubten, els qui tenen desitjos contraposats, els de personalitat complexa, o sigui, els divergents. El govern els persegueix perquè dubten, no s'adeqüen a les característiques preestablertes, tenen una actitud distant, crítica i finalment perillosa, ja que poden fer que els altres s'adonin que les faccions els limiten, els esquematitzen. Veronica Roth, que

va escriure el primer llibre de la trilogia quan tenia vint-i-pocs anys, va saber sintetitzar el punt de vista d'un adolescent, que es troba a si mateix més complex que la resta del món.

Fins aquí el resum. Ara comença l'article d'opinió. Les cinc faccions corresponen a cinc moments en la vida d'una persona, i també a cinc gèneres literaris. Quan som joves, ens agraden les novel·les d'acció (Intrepidesa) i de colles (Amistat). Més endavant, busquem respostes pràctiques en els llibres d'autoajuda (Franquesa) o bé respostes abstractes en l'assaig (Erudició).

Finalment, quan ens adonem que hem viscut més del que ens queda per viure, comença a interessar-nos l'espiritualitat (Abnegació). Sona superficial, però és una realitat demoscòpica.

Hi ha qui pensa en els llibres com si fossin faccions: ara vull riure, ara vull entretenir-me, ara vull informar-me. Hi ha qui s'enfada quan topa amb un llibre divergent, que ofereix acció i reflexió, alegria i tristesa, bellesa i veritat.

La millor literatura, però, és com la Tris, l'heroïna de Veronica Roth: la divergència ens fa humans. *

Hi ha actituds
i estètiques que resulten divergents perquè surten del que és habitual, i a la comunitat sovint li costa acceptar-les
SETH WEING / REUTERS

GABINET DE CURIOSITATS ARTUR RAMON

Renoir

Fins fa poc pensava que Renoir era el pintor que menys m'interessava dels impressionistes. La meua opinió venia donada per tants Renoir dolents vistos a les darreres sales dels museus, retrats de dones americanes riques i nus i bodegons fets mecànicament, repeticions de fórmules establertes. Una exposició retrospectiva que vaig veure fa dos anys al museu de Cleveland em va reconciliar amb el mestre francès. Allí s'hi exposaven els seus millors quadres i vaig po-

der admirar la seva pintura deliqüescent i vaporosa, l'arquitectura de les obres basada en el color que brolla en *plein air* i no en el dibuix, el seu art com una celebració sempre de la vida. Pinta les pells de les dones i de les pomes amb la mateixa sensualitat. En Renoir hi ha la tradició vista als quadres dels grans mestres al Louvre –Tizià– i la naturalesa cop-sada directament.

Després vaig llegir el llibre *Renoir, mi padre*, del seu fill Jean, el gran cineasta, i vaig en-

trar encara més en el seu món. Unes memòries que narren els quatre darrers anys de la vida de l'artista i les seves confessions més íntimes sobre la vida i la pintura. Un llibre del qual es va rodar recentment una pel·lícula més interessant que bona –per què és tan difícil traslladar la pintura a la gran pantalla?–, un pèl lenta com acostuma a passar en el cine francès, però que retrata bé l'ambient en què es va moure l'artista. Renoir, un clàssic modern, sense ja més dubtes. *